

20 augusti 2013

Början till rättvisa i Guatemala

Fackföreningsmedlemmars avgörande roll för att bygga upp ett demokratiskt samhälle

En internationell delegation av fackföreningsledare på hög nivå har fått Guatemalas president att åta sig att offentligt säga sin mening om behovet av att respektera och skydda fackföreningsmedlemmars liv, och erkänna den avgörande roll som offentliganställda spelar när det gäller att skapa ett demokratiskt samhälle.

– Det är mycket skamligt för oss att vårt land i dag är världens farligaste för fackföreningsmedlemmar, medgav president Otto Pérez Molina.

Rosa Pavanelli, ledare för den internationella fackliga organisationen för offentliganställda (PSI) som arrangerade besöket, framhöll för presidenten och hans arbets-, hälso- och inrikesminister att PSI:s viktigaste prioritet är att försvara medlemsförbundens rättigheter i Guatemala, och att frågan kommer att stå högst upp på dagordningen till dess att situationen för fackföreningsmedlemmar och löntagare i landet har förbättrats. – Mer måste göras. De senaste åren har 58 fackföreningsledare mördats och inte en enda person har hittills dömts för något av mordet.

Vi måste understryka att landet totalt saknar rättsstatsprinciper vilket innebär att det alltid är löntagaren som är förlorare i en maktrelation. Staten kan inte skydda och stödja sina medborgare och blir därför medbrottsling till de brott som begås varje dag. Att förneka rättvisan är ett brott mot mänskligheten, fortsatte Rosa Pavanelli.

Hon noterade också den alarmerande ökningen av antalet kvinnomord. Kvinnoorganisationerna rapporterar att 412 kvinnor har mördats i Guatemala hittills i år. Genom en egensinnig tillämpning av vad som annars är välmående lagstiftning kan ett trettiotal fackföreningsmedlemmar från hälso- och sjukvårdsområdet samtidigt ha fängslats på grund av anklagelser som bygger på lagen om kvinnomord, även i samband med patienters död som orsakats av bristen på läkemedel och andra beklagliga hälsovårds- och arbetsvillkor.

– Det innebär att en i grunden bra lagstiftning inte tillämpas för att skydda kvinnorna utan för att angripa fackföreningsaktivister. Vi tänker visa på detta tillvägagångssätt som en del av en internationell kampanj för att stoppa våldet mot kvinnor, fortsatte Pavanelli.

– Kriminaliseringen av sociala konflikter och svartlistning av fackföreningsmedlemmar måste få ett slut. Vi ber er inleda meningsfulla kollektivförhandlingar inom den offentliga sektorn. Vi kräver att kollektivavtal som har undertecknats och inte tillämpas nu ska genomföras. Vi fördömer också den utbredda användningen av utlokalisering och kortfristiga avtal. Det leder till ytterligare ojämlikhet på arbetsplatsen och i samhället, i ett land som redan hör till de mest ojämlika i världen, betonade Pavanelli.

Delegationen uppmanade även regeringen att utvidga och stärka uppdraget för justitieministerns särskilda enhet som ska undersöka brott mot fackföreningsmedlemmar.

– Vår regerings policy är att respektera fackliga rättigheter inklusive föreningsfrihet, svarade Guatemalas president. Vi stöder inte våld mot fackföreningsmedlemmar eller bedriver en fackföreningsfientlig politik.

Utöver den stora frågan om straffrihet noterade delegationen att Guatemalas regering utan att samråda med arbetsmarknadens parter hade lagt fram ett paket med förslag till reformering av arbetsrättslagstiftningen för kongressen, vilket kommer att radera det lilla skydd som finns för Guatemalas löntagare. Delegationen krävde i stället att regeringen skulle bekämpa otryggt arbete och främja inkluderande åtgärder för att minska diskriminering av kvinnor, ungdomar och inhemska arbetstagare. Delegationen framhöll också att arbetslagstiftningen skulle tillämpas i högre utsträckning, genom att höja medvetenheten om rätten till föreningsfrihet och andra rättigheter för löntagare och de sanktioner som arbetsmiljöinspektörer kan införa.

media release... communiqué de presse... comunicado de prensa...

Pavanelli noterade att ett antal omedelbara resultat hade uppnåtts efter delegationens möten med olika myndigheter den senaste veckan.

SNTSG:s ledare Dora Regina Ruano fick ett löfte från presidenten att han skulle uppmana samtliga sjukhusdirektörer att stoppa den utbredda praxisen med korruption och politiskt ingripande, som utgår från kongressmedlemmars och borgmästares nycker, när det gäller anställning och utnyttjande av hälso- och sjukvårdspersonal. Presidenten skulle också uppmana till gemensamma och ärliga diskussioner mellan ledning och fackföreningar för att förbättra arbetsvillkoren och bästa praxis när det gäller hälso- och sjukvård i samtliga hälsovårdsdistrikt. Ruano noterade att hälsoindikatorerna förbättras i det fåtal distrikt där gemensamma diskussioner genomförs fritt utan politiskt ingripande.

Guatemalas justitieminister har samtyckt till att träffa SNTSG för att se över en förteckning med 221 namn på fackföreningsledare och lokala beslutsfattare som har hotats och för att höra nya bevis i mordfall på bland annat den framstående fackföreningsledaren och lokala beslutsfattaren Carlos Hernandez, den hälso- och sjukvårdsanställda Santa Alvarado och den biblioteksanställda Kyra Zulueta Enríquez Mena som mördades vid olika tillfällen i mars 2013.

FN:s höga kommissionär för mänskliga rättigheter har samtyckt till att erbjuda utbildning till PSI:s medlemsförbund i hur de effektivare kan dokumentera och rapportera hot och attacker mot fackföreningsmedlemmar.

Delegationsmedlemmar från Argentina, Brasilien, Mexiko, Frankrike, Tyskland, Danmark, Sverige, Belgien och Förenta staterna följer upp frågan med sina respektive regeringar och informerar dem om frågor som gäller arbetstagares rättigheter, särskilt när det gäller handelsavtal mellan Guatemala och Europeiska unionen samt Förenta staterna. PSI kommer att träffa ledamöter i Europaparlamentet i slutet av september för att begära att Guatemalas särskilda handelsstatus inte ska införas förrän straffriheten har upphört och man fullt ut respekterar internationella överenskommelser om fackliga rättigheter.

I sin presentation för Guatemalas ledning noterade Rosa Pavanelli att erfarenhet från andra latinamerikanska länder såsom Uruguay, Argentina, Brasilien och nu senast Colombia, visar att stora framsteg kan åstadkommas genom samarbete med fackföreningar när det gäller fred, social dialog och faktiska åtgärder för att förbättra det ekonomiska och sociala välbefinnandet för medborgarna.

Hon ansåg också att man för att finansiera offentliga tjänster som hälsovård och utbildning, som är grundläggande för utveckling, måste införa ett rättvist skattesystem så att de rika betalar sin rättmätiga del och de fattiga inte drabbas av regressiva skatter.

– Vi ber er satsa på att förändra kulturen, en förändring som gör att Guatemala kan växa och blomstra, avslutade Pavanelli. Att säkerställa bästa praxis inom den offentliga sektorn är en grundläggande del i den satsningen. Partnerskap mellan offentlig och privat sektor bör främjas för att bättre kunna erbjuda vatten, sanitär utrustning och energitjänster. Att bekämpa korruption i hela ekonomin måste bli en prioritet.

Vi kräver respekt för rätten till liv, ett erkännande av att det förekommer en kampanj mot fackföreningar i detta land och att straffriheten upphör. Ett holistiskt synsätt för att bygga upp en effektiv social dialog kan uppnås med full respekt för internationella arbetsnormer och mänskliga rättigheter.

PSI kommer att återvända till Guatemala för ett stort regionalt möte med PSI:s medlemsförbund i mars 2014 och kommer då att be regeringen att rapportera om sina framsteg när det gäller att upphöra med straffriheten för angrepp mot och mord på fackföreningsmedlemmar, och om genomförandet av kollektivavtal och en effektiv social dialog.

SLUT